



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica**

**Huet, Pierre Daniel**

**Parisiis, 1679**

De Prophetia Aggaei.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-16260**

## DE PROPHEZIA AGGÆI.

I. Disputatur de Aggæo. II. Probatur Prophetie Aggæi *veritas*  
& antiquitas. III. Refelluntur argumenta Adversariorum.  
*Argumentum unicum.*

Disputatur de  
Aggæo.  
Hier. in Agg.  
1. 1.  
Agg. 1. 13.

Jof. Scal. Prolog.  
& libr. 6. De  
emend. temp.

Joseph. Antiq.  
libr. 11. cap. 4.  
Clem. Alex.  
Strom. libr. 1.  
Hier. Proleg.  
in Agg.  
Theodor.  
Procem. Com-  
ment. in xxi.  
Proph. & Arg.  
Comment. in  
Agg.  
Zach. 1. 11.

Zach. 7. 5.

Agg. 1. 4.

Sc. lit. libr. 6.  
De emend.  
temp.

**A**GGÆUM ab aliquibus Angelum esse creditum, hominibus juvenis, & ad virtutem excitandis à Deo missum refert Hieronymus: causa inde ducta quod מלאך יהוה appelletur priore ipsius capite. Id & Angelum significat, & nuntium Domini. Quasi non & alii hoc nomine affecti sint, quos Angelos fuisse nemo suspicatus est. Unum è Synagogæ magnæ assessoribus cum Zacharia fuisse Rabbini asserebant. Synagogam vero magnam Darii Hystaspidae temporibus initium habuisse censent. Aggæi autem & Zachariæ vaticinia, quæ in annum secundum Darii Regis Scriptura sancta confert, ad Darium Nothum pertinere arbitratus est Scaliger, alique Scaligerum sectati: quod Darius ille, ejus ætate futura prædixerunt Aggæus & Zacharias, quarto Esdræ capite subjungatur Assuero & Artaxerxi, quos Xerxem & Longimanum esse volunt. Sed certioribus niti videtur fundamentis eorum opinio, qui Darium hunc Hystaspiden fuisse censuerunt. Hos inter, præter eos quos dixi Rabbinos, insigne nomen est Josephi, Clementis Alexandrini, Hieronymi, & Theodoret, quibus maxima Chronologorum assensu est pars. Assuerum vero & Artaxerxem, Darii hujus decessores, vel Cyrum & Cambylen esse, ita ut gemino nomine designetur uterque; vel Cambylen certe & Smerdin; vel Cambylen unicum, sed πολλωνων esse sunt arbitrati; quod Persarum reges, postquam rerum essent potiti, Xerxis fere & Artaxerxis nomina usurpare solerent. Hujus sane controversiæ, tot velitationibus in utramque partem excusæ, disputationem hoc loco repetere, etsi est præter nostrum institutum, dicam tamen valde infirmum mihi videri argumentum, quod Scaligeranæ doctrinæ patroni eliciunt ex hoc commate Zachariæ: *Ei respondit Angelus Domini, & dixit, Domine exercituum, usquequo tu non misereberis Jerusalem, & urbium Juda, quibus iratus es? Iste jam septuagesimus annus est: & ex isto: Loquere ad omnem populum terra, & ad Sacerdotes, dicens, Cum jejunaretis, & plangeretis in quinto & septimo per hos septuaginta annos, numquid jejunium jejunastis mihi?* Eodem tempore vaticinati sunt Aggæus & Zacharias, ut habetur quinto Esdræ capite, & ut libri utriusque ostendunt. Ad utrumque ergo ista pertineant. Anni, inquit, hi septuaginta, non sunt anni Babylonice captivitatis, qui deserunt anno primo Cyri: vaticinia autem illa scribebat Zacharias anno secundo & anno quarto Darii, quorum neuter septuagesimus erat ab excidio Hierosolymæ: Darius porro hic Hystaspides non est, nam si ab anno ejus secundo, vel quarto septuaginta annos retro numeres, ubicunque illorum consistat initium, nihil occurrerit, cui hæc oracula Zachariæ possint accommodari: unde concludunt non alium notari hic Darium, quam Nothum; septuaginta vero annorum Zachariæ initia repetenda esse à primordiis regni Assueri, quem Xerxem esse statuunt, apud quem accusati sunt Judæi, & gravissimis deinde calamitatibus oppressi. Verum hæc ipsa Zachariæ dicta opportunam nobis commenti hujus confutationem subministrant. Anno secundo Darii septuagesimum annum Propheta numerat; anno item quarto septuagesimum: numerasset utique septuagesimum secundum anno quarto, si septuagesimus in annum secundum cecidisset. Utrobique autem numeratur septuagesimus, quod in annos illos Darii secundum & quartum, septuaginta annorum finis non congrueret: definitum quippe jamdiu, ac circumscriptum annorum significabat spatium, quo Babylone captivi fuerant Israëlita. Ebraica vero verba, interpretatio Septuaginta Senum, & Jonathanis Paraphrasis, si recte intelligas, non magis præsens quam præteritum tempus notant. Hinc error natus est. Respondent ad numeri rotunditatem septuaginta annos dixisse Prophetam, qui septuaginta non erant. Cur idem igitur Propheta initio capitis utriusque, primi & septimi, non annos solum, sed menses & dies tam accurate distinxit: Adde splendidum Aggæi testimonium: *Quis in vobis est derelictus, qui vidit domum istam in gloria sua prima? & quid vos videtis hanc nunc? numquid non ita est, quasi non sit in oculis vestris?* Multum in his eludendis æstuat Scaliger, ne fateri cogatur ex sua sententia consequi, homines hac ætate superfuisset centum septuaginta sex annis majores; atque ita hæc accipienda esse vult, quasi diceret Propheta, O si quis vestrum domum priorem vidisset, quam parvi hanc fa-



ceret: Verum quis non videt similia hæc esse eorum quæ leguntur tertio Eſdræ ca-  
pitate: *Plurimi etiam de Sacerdotibus & Levitis, & Principes parum, & Seniores qui vide-  
rant Templum prius cum fundatum esset, & hoc Templum in oculis eorum, fiebant voce ma-  
gna.* Multi supererant anno primo Cyri, vetustiores Templi excidio: quidam ex illis  
ad annum Darii Hyllaspidae secundum protraxerunt vitam, qui annus à primo Cyri  
decimus octavus fuit. Hæc sibi coharent, & consentanea sunt. At Scaliger vim affert  
Aggæi verbis: ipsius tamen expositionem quamlibet violentam si admittamus, at fateri  
tamen cogetur ex opinione sua consequi, ad centum & quinquaginta annos, eoque  
amplius, vitam produxisse Jesum Josedeciden, & Zorobabelcm; Eſdræ etiam ad  
ducentos annos, quod viris sobriis neutiquam persuadebit. Scio aliter istud comma  
Zachariæ ab aliis exponi, ejusque verisimilem à Petavio interpretationem afferrî; hanc  
defendant alii, dum meam mihi persequi liceat. Sed hæc obiter, nunc ad rem. Docent  
libri Aggæi & Eſdræ propheticum munus administrasse Aggæum & Zachariam, an-  
tequam Templi instaurationi supremam manum imposuissent Zorobabel & Josue Jose-  
decides Pontifex maximus. Unde & consentaneum est quod habet Cyrillus, jam inde  
à Cyri temporibus vaticinia ipsos edidisse: & fides haberi potest Epiphanio & Doro-  
theo *ἱεροπολιτικῶν*, cum Aggæum adhuc juvenem Babylone protectum Hieroio-  
lymam venisse, ibidemque mortuum, ac prope Sacerdotum sepulcra humatum fuisse  
scribunt.

Pet. De doct.  
temp. libr. 12.  
cap. 24.  
Agg. 1. 1.  
1. Eſdr. 5. 2.

Cyrril. libr. 1.  
adv. Julian.  
Epiph. & Dor.  
De vit. Proph.

II. Ejus autem Libello luculentum constat testimonium in his libri Eſdræ verbis: *Probatur  
Tunc intermissum est opus domus Domini in Jerusalem, & non fiebat usque ad annum secu-  
dum regni Darii regis Persarum. Prophetaverunt autem Aggæus Propheta, & Zacharias filius  
Addo, prophetantes ad Judeos qui erant in Judea & Jerusalem, in nomine Dei Israel. Tunc sur-  
rexerunt Zorobabel filius Salathiel, & Josue filius Josedec, & ceperunt edificare Templum Dei  
in Jerusalem, & cunctis Prophete Dei adjuvantes eos. Significantius etiam sequenti capite:  
Seniores autem Judæorum edificabant, & prosperabantur, juxta prophetiam Aggæi Propheta,  
& Zachariæ filii Addo, & edificaverunt & construxerunt jubente Deo Israel. Nec de ni-  
hilo est quod Sirachides scripsit: Quomodo amplificemus Zorobabel? nam & ipse quasi  
signum in dextera manu Israel: nempe alludebat ad id Aggæi: In die illa, dicit Domi-  
nus exercituum, Assumam te Zorobabel, fili Salathiel, serve meus, dicit Dominus; & ponam  
te quasi signaculum, quia te elegi, dicit Dominus exercituum. Sed & istud ex Epistola ad  
Ebræos: Cujus vox movit terram tunc, nunc autem repromittit dicens: Adhuc semel, & ego  
movebo non solum terram, sed & cælum; derivatum est ex his Aggæi: Quia hæc dicit Do-  
minus exercituum: Adhuc unum modicum est, & ego commovebo cælum, & terram, &  
mare, & aridam, & movebo omnes gentes. Et deinde: Loquere ad Zorobabel ducem Juda  
dicens: Ego movebo cælum pariter & terram. Præter exiguum illum prædictionum Libel-  
lum, huic atque item Zachariæ Psålum centesimum quadragesimum quintum ad-  
scribit Vulgata editio; adscribunt & Interpretes Septuaginta, atque sequentes insu-  
per duos, & centesimum tricesimum octavum. Sed de collectione Psålumorum satis su-  
pra egimus.*

Probatur  
Prophetia  
Aggæi ymo  
centis & anti-  
quum.  
1. Eſdr. 4. 24.  
8. 5. 1. 2.  
1. Eſdr. 6. 14.

Ecclesi. 49. 15.

Agg. 1. 24.

Ebr. 12. 26.

Agg. 2. 7. 8. 14.

III. Porro quod inter magnæ Synagogæ *συνήγορον* ponerentur ab Ebræis quibus-  
dam, Aggæus, Zacharias, & Malachias, idcirco ex albo Prophetarum ab aliis illorum  
gregalibus, & Isâaco præsertim Abrabaniele expuncti sunt. Hanc quippe Synagogam  
Sapientibus, non Prophetis, constatam fuisse volunt. Hinc & Daniele inter Synago-  
gæ magnæ proceres adscribere volentes, Prophetæ dignitate fraudare conantur. At  
palam refragatur ipsi Aggæi, Zachariæ, & Eſdræ libri, qui hos Prophetæ titulo  
honestant. Refragatur & Sirachides Ecclesiastici Auctor, qui cum Duodecim Prophe-  
tarum mentionem facit, tribus his postremis, perinde ut aliis, titulum hunc manifesto  
tribuit. Refragatur & ipsa res, cum futurorum vaticinationes, tum ipsorum, tum  
& Malachia scriptis contineantur. Hujus quoque refragatur inscriptio: *Onus verbi  
Domini ad Israel, in manu Malachia*: quo *Oneris* vocabulo calamitatum prædictiones à  
Prophetis editæ affici solent. Itaque ab aliis Rabbiniis repudiatur temerarium hoc  
Abrabanielis dogma: & Auctor Beth Israel Aggæum, Zachariam, & Malachiam  
fuisse statuit *נביאים האחרונים* *postremos Prophetas*; & in Avoth R. Nathan è  
Synagogæ magnæ censu eximuntur, sed Cabalam Synagogæ magnæ tradidisse  
dicuntur.

Refelluntur  
argumenta  
Adversario-  
rum.  
Unicum ar-  
gumentum.

Ecclesi. 49. 12.

Auct. Beth Isr.  
ad Bab. bathr.  
cap. 1.

